

Ročná správa spoločnosti Úsmev ako dar za rok 2019

FAKTY O DEŤOCH KTORÉ SÚ MIMO RODINY A V CENTRÁCH PRE DETI A RODINY (CDR) – údaje k 31.12.2019

- na Slovensku je 68 centier v zriaďovateľskej pôsobnosti ústredia a 48 akreditovaných subjektov – zahrnuté sú akreditované centrá pobytové aj ambulantné (bývalé neštátne DeD, KS)
  - v centrách pre deti a rodiny je 4923 detí a mladých dospelých (z nich je 257 mladých dospelých). K 31.12.2019 bolo v CDR na dobrovoľnom pobyte 66 deťí.
  - 6,8% z nich sa podarilo v roku 2018 vrátiť späť do vlastnej rodiny. 1372 detí ukončilo starostlivosť v centrách pre deti a rodiny
- len 32,3,% detí v DeD nemá súrodencov (4 a viac súrodencov má 47,1% detí v CDR) k 31.12.2019 bolo 1055 súrodeneckých skupín, počet súrodencov = 3218, 4 a viac súrodencov = 1455 detí

Výsledky našich vlastných výskumov hovoria o rodičoch, ktorí majú vyňaté deti, z nich:

- 35% sa nechcelo o deti postarať,
- 14,21% sa nemohlo o deti postarať,
- 50,78% sa nevedelo o deti postarať.

Taktiež naše výskumy ukazujú, že narastá rezignácia rodičov, pri vynímaní detí z rodín protestuje len 22% rodičov. Napriek všetkému by sa viac ako 56% detí mohlo vrátiť do svojich vlastných rodín, ak by s ich rodinami niekto systematicky pracoval.

Kto sme:

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar je najstaršou a najväčšou mimovládnu organizáciou pôsobiace v oblasti náhradnej starostlivosti a pomoci krízovým rodinám. Zameriava sa na podporu a rozvoj detí v CDR, na prácu s ohrozenou rodinou, vzdelávanie a sprevádzanie náhradných rodín a pomoc mladým dospelým po odchode z CDR. Svoju víziu „...aby rodina zostala spolu“ prakticky a odborne presadzuje už 29 rokov. Prvoradým záujmom organizácie Úsmev ako dar je skvalitniť život detí v ohrozených rodinách a náhradnej starostlivosti, o čo sa usiluje ako na individuálnej, tak na celospoločenskej úrovni.

Naša filozofia:

Sme presvedčení, že dieťa potrebuje pre zdravý psychosociálny vývoj prostredie úplnej rodiny s otcom a mamou. Len tak môže naplniť svoje potreby a zažiť bezpečnú vzťahovú väzbu, ktorá je základom kvality neskorších vzťahov a komunikácie. Stabilné a priaznivé rodinné prostredie dokáže adekvátne rozvíjať osobnosť dieťaťa, zveladiť jeho potenciál a pripraviť ho na vstup do širšieho sociálneho kontextu.

Za primárny záujem dieťaťa považujeme možnosť vyrastať vo vlastnej funkčnej rodine s otcom a mamou. Ak dieťa takúto možnosť nemá, je preňho najvhodnejším riešením vyrastať u príbuzných. V prípade, že nie je reálna ani táto možnosť, môže pôvodnú rodinu zastúpiť náhradná rodina vo forme osvojenia alebo pestúnstva. Pokiaľ sa nedarí naplniť ani túto alternatívu, je potrebné pre dieťa zabezpečiť starostlivosť zariadenia, ktoré preňho vytvorí prostredie čo najviac pripomínajúce to rodinné.

Naše hodnoty:

Spoločnosť Úsmev ako dar uznáva a rešpektuje dôstojnosť každého človeka, a to od jeho počatia. Pri svojich aktivitách má vždy na zreteli najvyšší záujem dieťaťa. Rodinu chápe ako prirodzené prostredie pre život dieťaťa, a nezabúda ani na význam širšieho príbuzenstva. S veľkou úctou pristupuje k ľuďom, ktorí sa starajú o dieťa mimo biologickej rodiny a naplňujú jeho potreby. Rešpektuje právo dieťaťa spolupracovať na rozhodnutiach, ktoré sa ho bytostne týkajú. Váži si všetkých svojich členov, zamestnancov a dobrovoľníkov.

A/ Pracujeme s ohrozenými rodinami

Pracujeme s ohrozenými rodinami, v ktorých môže dôjsť k vyňatiu dieťaťa, a rodinami, v ktorých už k vyňatiu došlo. Považujeme za kľúčové zachovať integritu a kontinuitu života dieťaťa. Preto sa usilujeme, aby deti nemuseli svoje rodinné prostredie vôbec opúšťať, alebo aby sa doňho mohli čím skôr vrátiť. V roku 2019 sme poskytli konkrétnu pomoc, poradenstvo, sprevádzanie a krízovú intervenciu viac ako 400 rodinám v kríze, v týchto rodinách žije viac ako 1200 detí. Rozšírili sme náš odborný team na 35 odborných sociálnych pracovníkov po celom Slovensku, vďaka ich práci zachránime 175 detí pred vyňatím z ich biologickej rodiny.

Služby, ktoré poskytujeme:

- Terénna sociálna práca - pracujeme s ohrozenými rodinami v ich vlastnom prostredí a systematickou starostlivosťou tak predchádzame krízovými situáciami.
- Stretnutia rodinného kruhu - realizujeme stretnutie širokej rodiny a blízkych osôb, ktorých cieľom je zmobilizovať prirodzenú podpornú sieť okolo dieťaťa.
- Poradenstvo a sprevádzanie - poskytujeme klientom poradenstvo, dlhodobé sprevádzanie a asistenciu pri manažovaní ich pracovného a rodinného života.
- Krízová intervencia - stojíme pri rodinách v krízových situáciách a aktivujeme ich sily a zdroje nevyhnutné na prekonanie nepriaznivého stavu.
- Nízkoprahové centrá - prevádzkujeme denné centrá pre deti z nízkopodnetného sociálneho prostredia, kde môžu tráviť svoj voľný čas konštruktívne.
- Pobytové podujatia - realizujeme pobyty pre deti so špecifickým programom posilňujúcim ich pozitívne schopnosti a modely správania sa.
- Konkrétne pomoc rodinám - v naliehavých prípadoch vieme rodinám ponúknuť pomocnú ruku aj konkrétnou, adresnou pomocou.

Počet ohrozených rodín, ktorých sme v roku 2019 pomohli:

Biologické rodiny	BA	TT	KE / PO	NR	PD	BB
Počet biologických rodín	126	16	238	79	57	50

Príbeh ohrozenej rodiny:

„Ako sa z bezstarostného života stane život plný starostí a komplikácií“

Pani Katka a jej manžel Matej sú príkladom toho, ako zopár nezodpovedných rozhodnutí v mladosti môže človeka ovplyvniť na dlhý čas. Ako sa z bezstarostného života stane život plný starostí a komplikácií, kde neviete, čo bude na nasledujúci deň, nie to, čo bude nasledujúci týždeň. No sú aj príkladom toho, že zo samého dna sa dá odraziť a vyplávať na povrch a začať si užívať slnečné dni vo svojom živote.

Katka a Matej majú troch synov Jakuba, Martina a Matúša. Chlapci pravidelne navštevujú naše kluby, ktoré organizujeme počas pracovného týždňa. A cez deti sme sa zoznámili aj s rodičmi. Na Barčovského ulicu, kde žije mnoho rodín s podobným osudom a my ich sprevádzame jednou z najťažších ciest ich života, prišli po vyčerpaní iných možností. Nastáhovali sa do bytovky s narušenou statikou, ktorá nebola vhodná na bývanie. Žili v jednej miestnosti, ktorá bola aj kuchyňou, obývačkou, spálňou či detskou izbou. Nemali k dispozícii kúpeľňu a WC bolo spoločné s inými rodinami, ktoré postretol podobný osud.

Zo začiatku sme spolu prehodili iba zopár slov o deťoch, no postupne sme sa zoznamovali s ich životmi a spoznávali sme sa bližšie a bližšie. Pomaly sme si budovali dôveru a stali sa súčasťou ich života. Ich najväčším problémom boli exekúcie, ktoré vznikli neuváženým

požičiavaním peňazí a následnou neschopnosťou vzniknuté dlhy splácať. Často sme sa o tomto probléme rozprávali, poukazovali na možnosti riešenia situácie, no do ničoho sme ich však netlačili. Jednou z možností riešenia bol aj osobný bankrot, pre ktorý sa pani Katka rozhodla. Situácia v rodine sa pomaly začala stabilizovať, rodičia si našli prácu a deti chodili pravidelne do školy. Starší chalani denne navštevovali centrum a pripravovali sa na vyučovanie. Najmladší Matúš navštevoval školský klub, kde sa pripravoval na vyučovanie a v centre sa zúčastňoval ostatných aktivít. Deti začali aktívne športovať a rodičia ich prihlásili na karate. Počas jedného januárového stretnutia v rodine, nás matka požiadala o pomoc s prípravou Matúška do školy. Zistili sme veľké medzery vo vedomostiach, ktoré sme nevedeli už odstrániť, no nevzdávali sme to a denne sme sa do školy pripravovali. Vo februári bolo rodine oznámené, že sa musia vysťahovať z bytu, ktorý obývajú. Pán Matej však mal v tom čase podanú žiadosť o pridelenie nájomného bytu a začali sa pripravovať na sťahovanie. Deň pred sťahovaním musel však pán Matej na štyri mesiace nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody, keďže sa v minulosti svojim nerozvážnym konaním stal spolupáchateľom trestného činu. Zo sťahovania nič nebolo, pretože pani Katka mala voči mestu veľký dlh a byt bol pridelený pánovi Matejovi. V spolupráci s nami pani Katka riešila bývanie aj výpadok príjmu rodiny. Našla si ďalšiu prácu, pomáhali sme jej so starostlivosťou o deti spolu s jej chorou matkou a riešili bývanie. V spolupráci s iným občianskym združením sme našli dočasné bývanie, síce na dedine, no matka mohla zostať s deťmi. Bolo nám prisľúbené, že v júli sa môže rodina presťahovať, pár dní pred sťahovaním bolo zo strany tohto občianskeho združenia ubytovanie zrušené bez udania dôvodu. No keďže sa jednalo o dočasné riešenie, súbežne sme hľadali aj prenájom bytu v meste. A na pani Katku sa usmialo šťastie a dostala možnosť prenajať si dvojizbový byt. Deti nemuseli zmeniť školu, kde mali svojich kamarátov a počas prázdnin sa mohli deti adaptovať na nové prostredie. V auguste sa vrátil domov aj pán Matej a o pár dní sa zamestnal.

V súčasnosti má pán Matej dve práce, pani Katka má tiež trvalé zamestnanie, deti nielenže pravidelne navštevujú školu, ale vo voľnom čase aj športujú a zúčastňujú sa rôznych súťaží v karate,

kde žnú jeden úspech za druhým. Jakub, Martin a Matúš sú hrdými majiteľmi medailí a ocenení za výsledky vo svojej snahe. Rodina žije skromne, no sú nesmierne šťastní, že deti nemusia vyrastať v prostredí do ktorého sa svojím nerozvážnym konaním dostali. Následky svojho konania si budú musieť riešiť ešte veľmi dlho, no ako sa vyjadrili s našou podporou a vedomím, že na svoje problémy nie sú sami sa im do budúcnosti pozerá oveľa ľahšie.

„Práca s biologickými rodinami priniesla aj tento rok svoje ovocie. Sme veľmi vďační našim pracovníkom i spolupracujúcim úradom za ich zaangažovanosť pri riešení sociálnej situácie rodín, ktoré sa o svoje deti dokážu postarať, ak im poskytneme náležitú pomoc a podporu.“

Katarína Minarovičová, sociálna pracovníčka regionálnej pobočky v Nitre

Stretnutie rodinného kruhu

Stabilným prvkom v našej práci s biologickými rodinami je Stretnutie rodinného kruhu (SRK). V tomto modeli práce s rodinou je hlavným aktérom samotná rodina. Práve ona najlepšie pozná svoju situáciu i svoje možnosti. Prístup SRK využíva potenciál širokej rodiny a dieťaťa blízkych ľudí, rozširuje okolo neho kruh bezpečia a iniciuje ozdravný proces v rodinnom systéme. Všetci zaangažovaní preberajú svoj podiel zodpovednosti na napĺňaní potrieb dieťaťa pri tvorbe plánu pomoci. Úloha ochrany a starostlivosti o dieťa tak zostáva v kompetencii rodiny, ktorej prirodzene náleží. Skúsenosti a výskumy u nás i v zahraničí ukázali, že tento systéme práce so širokou rodinou prináša pozitívnu zmenu až 80 % rodinám, ktoré SRK absolvovali.

Príbeh rodiny, ktorej pomohol SRK

Pani Magda prežila ťažké detstvo. Keď mala 11 rokov, zomrel im otec a jej mama ťažkú situáciu prestala zvládať. Spolu so 4 súrodencami sa ocitli v detskom domove. Ani dospelosť však pani Magda nemala ľahkú. Život s partnerom, s ktorým má 6 detí, bol veľkým utrpením (ponižovanie, agresia, alkoholizmus, týranie). Pani Magda od neho odišla a bývala v krízových centrách. Počas takéhoto pobytu sa zoznámila s novým partnerom. Istý čas bývali spolu ako rodina v soc. byte, ktorý ale museli opustiť. Svoju ťažkú situáciu vyriešili tak, že deti boli od augusta 2018 umiestnené v detskom domove, ona išla bývať do krízového centra, nakoľko bola tehotná a partner si našiel podnájom. Od mája do októbra 2019 bývala p. Magda so synčekom Máriom v Centre pre obnovu rodiny- Úsmev ako dar v Bratislave, takmer bez nádeje na spoločné bývanie aj so svojimi 6 deťmi. Matka za deťmi dochádzala tak často, ako jej to situácia dovoľovala, teda málo. Našou snahou bolo pomôcť rodine znova bývať spolu, a aby sa v budúcnosti 6 detí p. Magdy mohlo vrátiť domov k mame. Cieľom SRK bolo pomôcť rodine (zatiaľ p. Magda, partner a malý Mário) osamostatniť sa. Cieľ SRK sa naplnil, rodina býva samostatne a počas vianočných sviatkov bolo s mamou aj 6 detí umiestnených v CDR. Najkrajšie sviatky roku tak trávila rodina pohromade. Rodina naďalej pracuje na tom, aby deti zostali doma natrvalo.

B/ Pripravujeme a sprevádzame náhradné rodiny

Pripravujeme a sprevádzame náhradných rodičov. Vedeťme ich k porozumeniu potrieb, skúseností a pocitov detí, ktoré stratili svoje pôvodné zázemie. Rozvíjame ich rodičovské zručnosti a podnecujeme ich k bezpodmienečnému prijatiu, ako aj k úcte a rešpektu voči biologickej rodine detí. Všetko toto učíme náhradných rodičov v našom zážitkovom vzdelávacom programe PRIDE. Náhradným rodičom poskytujeme nielen vzdelávanie, ale aj celoživotné sprevádzanie. V roku 2019 sme pripravili 80 náhradných rodičov pre prijatie dieťaťa z CDR.

Služby, ktoré poskytujeme:

- Vzdelávací program PRIDE - zážitkový vzdelávací program pre náhradných rodičov, ktorý im sprostredkuje výhľad do životnej situácie opusteného dieťaťa a vybaví ich potrebnými kompetenciami na jeho prijatie.

- Poradenstvo a dlhodobé sprevádzanie - pomáhame rodinám zvládať náročné situácie a ponúkame im oporu v záťažových obdobiach počas celého procesu náhradnej starostlivosti.
- Psychologická pomoc - v prípade potreby posilňujeme náhradných rodičov a ich deti aj formou psychologického poradenstva.
- Nadstavbové vzdelávanie - ďalšie vzdelávacie moduly programu PRIDE pre špecifické výchovné oblasti a skupiny detí s osobitým znevýhodnením.
- Kluby náhradných rodín - svojpomocné kluby facilitované našimi odborníkmi, kde náhradní rodičia nájdu podporu i pocit spolunáležitosti. Kluby prevádzkujeme v Bratislave, Prievidzi, Ružomberku a v Košiciach.

Počet náhradných rodín, ktorých sme v roku 2019 pomohli:

Náhradné rodiny	BA	TT	KE / PO	NR	PD	BB
Počet náhradných rodín	94	41	93	28	43	6

Postrehy náhradných rodičov:

Ak mám byť úprimná, som rada, že sme sa ohľadom prípravy rozhodli pre Vás, pre ÚSMEV. Myslím, že sme sa tam stretli celkom zaujímaví a milí ľudia, ktorí sa radi zasmejú, aj napriek tomu, že preberáme niekedy nie práve jednoduché témy.

Tým, že sme ako lektorku mali Sašku, často sme mohli spoznať aj pohľad tej druhej strany (dieťa z detského domova) na práve preberanú tému. Na začiatku som si myslela, že si na štýl preberania tém nezvyknem, ale nakoniec som si zvykla, už som sa dokázala aj uvoľniť (možno to na mne nebolo badať, ale tak som sa cítila).

Páčili sa mi prípadové štúdie, ktoré sme vždy rozoberali. Prišlo mi zaujímavé si uvedomiť, že veci, ktoré sú pre nás, deti vyrastajúce vo vlastnej biologickej rodine, samozrejmosťou, pre iné deti nemusia byť samozrejmé. Uvedomila som si, ako je dôležité poznať svoju rodinu, svoj pôvod, prečo som dostala meno, aké mám a kto mi ho vybral. Zaujali ma fázy straty, čo v každej etape prežívanie straty prežívame. Aj toto je úplne trefné, len nikdy som sa nad tým nezamýšľala. V neposlednom rade vo mne rezonujú tie štyri nohy „stola“ identity – spolupatričnosť, jedinečnosť, pocit moci/rozhodovanie a vzory správania. Keď som sa nad tým zamyslela, tak si myslím, že v každej zdravo fungujúcej rodine tieto piliere identity existujú. Často som sa nad preberanými témami ešte o pár dní zamýšľala, rozoberala som v hlave svoje detstvo a uvažovala nad tým, ako by som sa zachovala v danej situácii. Vašimi hodinami som nútená sa pozerieť na danú situáciu ináč, z pohľadu dieťaťa alebo iného dospelievajúceho človeka, nie iba z pohľadu dospelého človeka.

Chápem, že prvé týždne, možno mesiace, s našim vytúženým dieťaťom budú veľmi náročné, pretože nevieme, aké budeme mať informácie o jeho minulosti a či vôbec budú nejaké. Budeme sa musieť snažiť aplikovať všetko, o čom ste nám na príprave rozprávali. Už len to, že človek nad tým často uvažuje aj mimo hodín u Vás, ho motivuje aj v samoštúdiu.

Pevne verím, že budem vedieť zužitkovať všetko, čo ste nás naučili počas prípravy a o čom sme sa rozprávali. Som veľmi vďačná za všetky cenné informácie a rady, ale aj názory, ktoré ma prinútili sa zamyslieť nad pohľadom iného, zraniteľného človečika. Dúfam, že keď dostaneme dieťaťko do starostlivosti, budeme si môcť po pár rokoch povedať, že sme ho dobre vychovali a že z neho vyrástol jeden mladý, sebavedomý a šťastný človek, ktorý pozná svoju minulosť a pôvod, ale zároveň vie, že patrí do svojej osvojiteľskej rodiny a je na to hrdý.

Hela

Príbeh náhradnej rodiny:

Manželia S. boli partnermi už dlhé roky. Cítili, že majú dost ľasky pre ďalšieho, a keďže nemohli mať vlastné biologické deti, rozhodli sa pre náhradné rodičovstvo.

Pri zisťovaní informácií, našli našu organizáciu, skontaktovali sa s nami a dohodli sme si úvodné stretnutie. Predstavili sme im typy náhradného rodičovstva na Slovensku, ako prebieha proces, čo im vieme ponúknuť. Rozprávali sme sa o príprave u nás a jej špecifikách, čo považujeme za „pridanú hodnotu“, ak sa rozhodnú proces absolvovať s nami.

Manželia teda u nás prešli prípravou PRIDE. Boli počas prípravy veľmi vnímaví, otvorení a pozorovali sme u nich, že sa naozaj snažia témam porozumieť a prechádzajú si zmenou vo vnútri, v sebe. Po ukončení prípravy netrvalo dlho a do rodiny sa dostal dvaapoločný chlapec. Manželia robili všetko pre to, aby bol preňho prechod do novej rodiny a prostredia čo najjednoduchší, dokonca mu kúpili rovnaký nábytok, ako mal v profesionálnej rodine, aby sa cítil rýchlejšie ako doma. Zo zmeny boli šťastní, chlapec sa v rodine rýchlo adaptoval. Na začiatku, keď bol chlapec v rodine ešte len krátko, k nám pravidelne s pani S. chodieval do herne, čo bol priestor pre pani S., aby zdieľala svoje emócie, myšlienky, pocity, otázky, starosti, ale aj radosti. Bolo očividné, ako sa chlapec v rodine stále rýchlejšie rozvíja a napreduje.

V súčasnosti je už chlapec osvojený manželmi, žijú spokojne v rodinnom dome, ale stále s nami udržiavajú kontakt, hoci je sporadický. Podľa pani S. vedľa, že: „...v Úsmeve máme oporu, priateľa, aj odborníka, s ktorým môžeme rátať nie len vtedy, ak je všetko v poriadku, ale najmä vtedy, ak potrebujeme pomoc a podporu. Sme radi, že na začiatku sme sa rozhodli pre prípravu na Úsmeve, pretože už len z materiálov, ktoré máme, dokážeme stále čerpať a stále v nich nájdeme niečo nové, aktuálne, čo pre nás predtým nebolo až také dôležité.“

C/ Staráme sa o deti v CDR, v náhradných rodinách a biologických rodinách

Staráme sa o deti v CDR. Rozvíjame ich osobnosť, prostredníctvom Anjelského programu im ponúkame priateľské väzby a motivujeme ich k tomu, aby sa venovali zmysluplným činnostiam – štúdiu, umeniu a športu. Organizujeme pre nich vzdelávacie aktivity a rozvojové pobyty. Spájame súrodencov, ktorí v systéme náhradnej starostlivosti vyrastajú oddelene.

Staráme sa o deti z náhradných a ohrozených rodín. Organizujeme pre ne pobyty a aktivity, ktoré do ich detského sveta vnášajú pozitívne zážitky. Len tie dokážu vyvážiť bolestné skúsenosti straty a strádania, ktorými tieto deti častokrát prešli, a znovu v nich obnoviť dôveru.

Programy a aktivity, ktoré pre deti robíme:

- Dobrovoľnícky Anjelský program - dlhodobý dobrovoľnícky program poskytujúci ohrozeným deťom podpornú vzťahovú väzbu.
- Udeľovanie podpory vzdelávania Fondu Pipi Dlhej Pančuchy - program zabezpečujúci finančné prostriedky mladým ľuďom z náhradnej starostlivosti, ktorí sa rozhodli študovať a naplniť svoje profesijné ciele. V roku 2019 boli podporení 79 z nich.
- Najmilší koncert roka - celonárodná prehliadka umeleckých vystúpení detí z CDR a náhradných rodín. Piatich regionálnych kôl sa zúčastnilo spolu 300 detí zo 58 zariadení. 84 detí z 20 zariadení vystúpilo 28.5.2019 na celoslovenskej prehliadke v Bratislave.
- Športové hry - súťaž v atletických, loptových disciplínach a stolnom tenise pre deti z CDR. V základných kolách sa do tohto projektu v SR zapojilo 1059 detí z CDR, v celoslovenskom kole súťažilo 499 detí. Vyvrcholením siedmich regionálnych a jedného celoslovenského kola boli medzinárodné preteky v Maďarsku za účasti Slovenska, Česka, Maďarska a Rumunska kde súťažilo 29 športovcov zo Slovenska.
- Domovávke kilometre uja Peťa - regionálne podujatie na východnom Slovensku, ktoré v deťoch formuje záujem o šport a zdravé trávenie voľného času.
- Maľujeme s úsmevom - výtvarná súťaž pre deti z CDR na tému Vianoce a 4 ročné obdobia prebiehala v septembri a októbri 2019. Každý rok sa súťaže zúčastní viac ako 500 detí z CDR z celého Slovenska.
- Olympiáda nízkoprahov - projekt vnášajúci do rizikového sídliskového prostredia alternatívny spôsob trávenia voľného času. Zábavná športová súťaž pre deti z nízkoprahových klubov.
- Rozvojové pobyty - pobyty so špecifickým programom posilňujúcim ich pozitívne schopnosti a kompetencie, podujatia poskytujúce čas na sústredenú prácu i nadväzovanie nových priateľstiev.

Sumárny počet aktivít, ktoré sme zorganizovali pre deti v roku 2019:

Aktivity	BA	TT	KE/ PO	NR	PD	ZA	BB
jednodňové vzdelávanie pre deti	50	52	69	73	72	20	42
jednodňové vzdelávanie pre mladých dospelých	19	0	0	0	1	0	18
jednodňové vzdelávanie pre dobrovoľníkov	44	36	39	40	41	10	48
viacdňové vzdelávanie pre dobrovoľníkov	0	1	0	1	0	2	0
viacdňové vzdelávanie pre mladých dospelých/ deti	0	0	0	0	3	6	17

víkendovka pre deti	4	3	2	6	9	1	2
týždňové tábory	6	3	0	6	7	2	7
jednodňové voľnočasové aktivity	185	298	118	143	162	21	163
kultúrne podujatia	0	1	2	1	1	1	3

Postrehy detí:

„Tábor bo, najúžasnejší tábor, na akom som kedy bola. Spoznala som tam ľudí, ktorí sú úžasní a sú po mojom boku, ľudí, ktorí majú neskutočné srdiečka. Tábor mi dodal energiu a pocit, že mám robiť to, čo ma robí šťastnou. Som veľmi rada, že som tam mohla byť.“

Daniela, 11 rokov

„Pre môj ďalší život bol tábor veľmi obohacujúci, spoznala som mnoho zaujímavých ľudí. Utvrdila som si presvedčenie, že tanec je pre mňa jedna z najdôležitejších vecí v živote a chcela by som sa mu ďalej aktívne venovať.“

Alžbetka, 13 rokov

„Z tábora sa mi nechcelo odísť, spoznal som tu perfektných ľudí a ďakujem za dobrodružstvá ktoré som počas tohto tábora mohol zažiť.“

Dominik, 10 rokov

D/ Poskytujeme pomoc a poradenstvo mladým dospelým

Mladí dospelí. Tak sa zvykne hovoriť mladým ľuďom, ktorí časť svojej minulosti strávili v CDR a teraz ho majú opustiť a osamostatniť sa. Podľa veku dospelí naozaj sú. Sú ale na dospelosť skutočne pripravení? Nesú v sebe množstvo otázok, od tých osobných *Kto sú? Kto boli ich rodičia? Kam patria?*, až po tie praktické *Kde budú bývať? Čo budú robiť? Kto im pomôže, ak by náhodou zlyhali? Ako si založí rodinu?* Pracujeme s mladými dospelými už pred odchodom s CDR a sme sprievodcami v začiatkoch ich samostatnosti. Nájdu u nás to, čo sa na ulici ťažko hľadá – pomoc a radu kompetentného blízkeho.

Služby, ktoré poskytujeme:

- SOS program - program zameraný na vzdelávanie, informovanosť a prípravu mladých dospelých do života.
- Iniciatíva Domováci domovák - iniciatíva úspešných domovákov poskytujúca vzdelávanie a inšpiráciu ďalším mladým dospelým.

- Poradenstvo - v rešpektujúcom vzťahu ponúkame mladým dospelým konkrétne poradenstvo, ako postupovať pri riešení ich problémov.
- Sprevádzanie - rozvíjame potenciál mladých dospelých a ponúkame im vedenie pri postupnom nadobúdaní optimálnych sociálnych, pracovných a rodinných návykoch.
- Konkrétna pomoc - adresná pomoc v naliehavých prípadoch, keď „od mála závisí veľa“.
- Domovy na polceste - v spolupráci s Nadáciou DeDo prevádzkujeme zariadenia, kde mladí dospelí nájdu dočasné bývanie i potrebnú sociálnu asistenciu.

Iniciatíva Domováci domovákomi

V roku 2013 sa na Úsmeve sformovala iniciatíva pod názvom „Domováci domovákomi“. Ide o zoskupenie úspešných mladých ľudí, ktorí kedysi sami vyrastali v detskom domove, a teraz majú chuť svoje skúsenosti odovzdať ďalej, svojim mladším kolegom – deťom z domovov, a poradiť im, ako v živote uspieť. V roku 2019 sme zrealizovali 10 stretnutí, na každom stretnutí sa zúčastnilo priemerne 15 mladých dospelých.

„ Pri stretnutiach s domovákmi nájdeme vždy riešenia na daný problém, keď sme spolu cítíme pohodu, spokojnosť, a zažívame kopec srandy, ako keby sme boli opäť spolu v detskom domove.“

Žaneta Dychová, koordinátor projektu BA

Domovácky parlament

V roku 2017 sme založili Domovácky parlament, ktorý tvoria domováci reprezentujúci CDR vo svojom kraji. Domovácky parlament je unikátny projekt, ktorého cieľom je vychovať silných lídrov spomedzi mladých domovákov (deti z Centier). V roku 2019 sa nám podarilo zorganizovať 3 takéto podujatia, kde sa na každom stretnutí zúčastnilo 50 mladých dospelých z celého Slovenska. Mladí strávili spolu intenzívne tri dni a pracovali na rôznych témach ako sebazoznávanie, dôležitosť odpustenia v ich živote, motivácia k zmene, prečo vidíme veci inak, marketingová komunikácia - v spolupráci s marketingovou agentúrou sa mladí učili ako čo najlepšie vytvoriť reklamnú kampaň a pod. Prostredníctvom Domováckeho parlamentu je vyformovať zrelých mladých ľudí, ktorí budú schopní ďalej pomáhať svojim mladším kamarátom v Centrách pre deti a rodiny. Taktiež sme v spolupráci s umeleckým súborom The Dark Trip zorganizovali na jednej z týchto víkendoviek predstavenie, ktoré je zamerané na prevenciu drogových závislostí.

„Vytvorenie platformy na prezentovanie aktuálnych potrieb detí v Centrách, ale i nové nápady v záujme zlepšovania kvality života všetkých mladých dospelých v Centrách ma nesmierne tešia. Naše skúsenosti ukazujú, že z mladých dospelých, ktorí sa včas podchytiť vyrastajú šikovní mladí lídri schopní riadiť projekty a aktivity.“

Maťa, koordinátorka projektu

E/ Budujeme a rozvíjame centrá pre obnovu rodiny, domovy na polceste, komunitné centrá a nízkoprahové kluby

Budovanie centier pre obnovu rodiny ako centier prvej, krízovej pomoci a sociálneho nájomného bývania sú našimi hlavnými nástrojmi ako zabezpečiť, aby sa deti do CDR vôbec nedostali, prípadne sa k svojej rodine mohli čím skôr vrátiť. Dnes vieme, že minimálne polovica detí z preplnených centier by sa mohla vrátiť do svojich rodín, ak by s nimi niekto systémovo pracoval. Úsmev ako dar v spolupráci s Nadáciou DEDO práve z tohto dôvodu vybudovali sieť centier DORKA pre rodiny v núdzi v Košiciach, Prešove a vo Zvolene, ktoré sú unikátnymi miestami pomoci rodinám v ťažkej situácii. Centrá Dorka slúžia ako pomyslené ARO – prijímajú a podporujú rodinu ako celok (oboch rodičov a deti) a sprevádzajú ju kritickou situáciou. Tento model funguje už viac ako 10 rokov a centrá Dorka denne sprevádzajú životom a poskytujú strechu nad hlavou takmer 300 ľuďom – deťom aj ich rodičom. Dlhoročné skúsenosti s ich fungovaním dokázali za rok postaviť na nohy až 80 % takýchto rodín. V marci 2018 sme sieť centier rozšírili o nové zariadenie v Bratislave.

Bezpečný domov vo forme nájomného sociálneho bývania pre rodiny, ktoré už nie sú v kriticknej situácii, avšak komerčný podnájom alebo úver na vlastné bývanie sú pre nich nereálne, prináša dostupné sociálne nájomné bývanie. To umožňuje rodinám nezávisle a stabilne bývať a v prípade potreby využívať pomoc sociálnych pracovníkov a iných odborníkov. Tento model dlhodobého nájomného bývania pre rodiny s nízkymi príjmami má potenciál byť modelovým projektom pre riešenie situácie mnohých rodín v núdzi na Slovensku. Ako ukazujú skúsenosti zo zahraničia, práve nájomné bývanie s podpornými službami je úspešným a efektívnym spôsobom, ako chrániť rodiny pred bezdomovectvom, vyňatím detí do CDR a ďalším zhoršovaním situácie rodín a ich prepadávaním do stále hlbšej chudoby. Dostupné sociálne nájomné bývanie dnes poskytujeme v Sociálnom dome sv. Norberta v Jasove, kde sme v roku 2019 uviedli do chodu III. časť s kapacitou 6-8 osôb. Výstavbu sme ukončili a aktuálne zostáva zo siedmich bytov a je určená pre 7 rodín. V Centre Vincentinum v Košiciach – Šaci sme sa v roku 2019 podieľali na výstavbe druhej časti, pozostávajúcej z troch bytových jednotiek. Služiť budú Nadácii DEDO ako jej výlučného vlastníka a jej klientom na účely sociálneho nájomného bývania.

Útulok pre rodiny v núdzi v Bratislave

Centrum pre obnovu rodiny v Bratislave je zriadené ako útulok pre rodiny a deti podľa § 26 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách. Poslaním centra je pomáhať rodinám a mladým dospelým v krízových životných situáciách, do ktorých sa dostali. Kapacitu zariadenia je 20 osôb v 4 samostatných bytových jednotkách. Ochrana a podpora týchto rodín, ich celistvosť, funkčnosť a duchovná obnova sú základné ciele našej činnosti.

Každodenným kontaktom s rodinou, ich reálnym životom zistíme do akej miery je rodina schopná zabezpečiť potreby jednotlivých členov, s dôrazom na potreby detí. Východisko vidíme vo vytváraní dostatočne podnetného a bezpečného prostredia s takými podmienkami, ktoré im umožnia samostatný stabilný návrat do spoločnosti s využitím vlastných zdrojov a síl. Rodinám budeme poskytovať okrem diagnostikovania a nastavenia plánu práce a rozvoja rodiny, sprevádzanie v sociálnej, psychologickej, duchovnej a právnej oblasti, ale i rôzne

vzdelávacie a psychosociálne aktivity zamerané na rozvoj osobnosti rodiča, dieťaťa a rodiny ako celku.

Zariadenia, ktoré sme vybudovali v spolupráci s Nadáciou DEDO či ostatnými partnermi :

- Centrum pre obnovu rodiny Dorka v Košiciach
- Centrum pre obnovu rodiny Dorka v Prešove
- Centrum pre obnovu rodiny Dorka vo Zvolene
- Centrum pre obnovu rodiny Dorka v Ružomberku
- Sociálny dom Sv. Norberta v Jasove
- Sociálne bývanie Vincentínium v Košiciach - Šaci
- Domovské vzdelávacie centrum v Dunajskej Lužnej
- Útulok pre rodiny v núdzi v Bratislave

Komunitné a nízkoprahové centrá, ktoré prevádzkujeme:

- Nízkoprahový klub Funclub Fortuna v Bratislave
- Nízkoprahové centrum MAK v Trnave
- Komunitné centrum na obnovu rodiny v Nitre
- Komunitné centrum Úsmev ako dar v Rimavskej Sobote
- Komunitné centrum Úsmev ako dar v Ružomberku
- Rodinný detský domov v Storožnici na Ukrajine

Súčasná kapacita siete týchto centier na pomoc rodinám, deťom a mladým dospelým predstavuje 300 osôb, čím sa kapacitne radí na 1. miesto na Slovensku v poskytovaní služieb rodinám s deťmi a mladým dospelým. Prispeli sme tak ku vzniku najrozsiahlejších poskytovateľom pobytových sociálnych služieb pre rodinu a deti na Slovensku.

F/ Vzdelávame a supervidujeme dobrovoľníkov pre prácu s deťmi

Mladým ľuďom, ktorí sú ochotní nezištne pomáhať na úkor svojho voľného času sa väčšinou hovorí dobrovoľníci. My ich však voláme Anjeli. Prečo? Pretože okrem ochoty pomáhať sú títo mladí ľudia vždy nablízku. V rámci nášho Anjelského programu sa snažíme, aby každé CDR pravidelne navštevoval niektorý z úsmeváčkových Anjelských tímov. To je predpoklad pre nadviazanie takzvaných „cezpoľných“ priateľstiev. Priateľstvá z CDR môžu byť na celý život, ale priateľstvo s niekým mimo CDR obohatí život opusteného dieťaťa o celkom novú hodnotu. Je však potrebné, aby Anjeli svojim kamošom dobre rozumeli. Aby pochopili ich zranenia a spôsoby, ako sa s nimi vyrovnávajú. A práve o to sa stará naša Anjelská akadémia – dvojročný akreditovaný vzdelávací program pre dobrovoľníkov pracujúcich s deťmi v náhradnej starostlivosti.

V roku 2019 nás vysoký záujem nových anjelov o vzdelávanie prostredníctvom Anjelskej akadémie milo prekvapil. Je dôkazom toho, že Anjelský program ako jeden z našich najdôležitejších programov má význam a my do budúcnosti urobíme všetko preto, aby ostal aj naďalej atraktívny pre ďalších záujemcov. Zorganizovali sme opäť dva semestre, na jar a na jeseň. Prednášky a workshopy sme obohatili o témy, ktoré v súčasnosti najviac trápia CDR. Náročné je získať nových ľudí do tímu, avšak náročnejšie je udržať si ich. Preto sme veľkú pozornosť venovali aj motivácii, utužovaniu kolektívu a prehĺbovaniu súdržnosti jednotlivých tímov.

„Vo veku, keď som potreboval maminu, dotyky a objatie, ale nedostával som ich, mi veľmi pomohlo CDR a Úsmev ako dar. Dva roky potom, ako som prišiel do centra, začali k nám intenzívne chodiť anjeli, brávali nás von, na tábory, spoznal som veľa nových ľudí. Vtedy som si uvedomil, že aj ja chcem pomáhať. Poznám život v CDR a snažím sa pomôcť druhým, aby sa cítili lepšie.“

Tomáš Vrzala, domovák

„Nie sme učiteľia ani vychovávateľia, deti to veľmi rýchlo pochopili a naše priateľstvo prerástlo do niečoho väčšieho. Hocikedy, keď majú problém alebo sa potrebujú porozprávať, si zavoláme alebo sa len tak stretneme. Stále im vravíme, že by sme si priali, aby naše priateľstvo vydržalo aj vtedy, keď už budú dospelí a budú mať vlastné rodiny.“

Roman Hajdák, predseda pobočky v Nitre

G/ Siet'ujeme a vzdelávame odborníkov

O dieťa sa v prvom rade starajú a chránia ho rodičia. Ak ale ich starostlivosť zlyháva, vstupujú do osudu dieťaťa štátne inštitúcie, špecializované zariadenia, kompetentné organizácie a odborníci. Robia to v dobrej vôli, ale zásah do prirodzeného tkaniva rodiny je vždy chýlostivá záležitosť. Preto ho treba previesť citlivo, s čo najväčšou znalosťou problematiky a porozumením pre vec. Celý proces pomoci má viacero rovín, no prvoradá je vždy rovina ľudská. Čo dieťa prežíva? Ako najlepšie zabezpečiť jeho zdravý vývin? Ako mu pomôcť začleniť sa do spoločnosti? Odpovede na tieto otázky prichádzajú z rôznych strán. Snahou Úsmevu je, aby zazneli na spoločnom fóre a boli dobre počuteľné pre odborníkov z rôznych oblastí. Len tak môže vzniknúť zmysluplný dialóg, ktorý sa doberie podstaty veci, a to – ako zlepšiť fyzický, psychický, sociálny a duchovný život ohrozeného dieťaťa.

Výber konferencií a seminárov, ktoré sme v roku 2019 usporiadali pre odbornú verejnosť a mladých dospelých:

- Konferencia **Nové poznatky a praktické využitie vzťahovej väzby v centrách pre deti a rodiny**, 18. - 19. 2. 2019, Piešťany, 175 účastníkov
- **18. pracovné stretnutie sudcov** vybavujúcich agendu P – v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR, 25. – 26. 3. 2019, Omšenie, 83 účastníkov

- Konferencia **Špecifická práca s rómskou rodinou**, Poprad, 2. – 3. 4. 2019, 173 účastníkov
- Seminár **Plánovanie sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou** – ako zapojiť a iniciovať potenciál širokej rodiny, blízkych osôb dieťaťa a komunity, Košice 20.3., Nitra 22.3., Ružomberok 27.3., Trenčín 9.4., Bratislava 11.4., spolu 209 účastníkov
- Konferencia **Korene agresivity v ranom detstve**, Nimnica, 14. – 15. 5. 2019, 153 účastníkov
- Seminár **Význam a úloha muža v procese starostlivosti a výchovy detí** v rizikových rodinách a v náhradnej starostlivosti, Žakovce, 23. 9. 2019, 50 účastníkov
- Konferencia **Prínos konferenčného modelu práce s rodinou** - Využitie rodinných konferencií – Stretnutí rodinného kruhu pri práci s ohrozeným dieťaťom a jeho rodinou, Bratislava 9. 10. 2019, 205 účastníkov
- Konferencia **Motivačné prvky vo výchovnom procese** v CDR, Piešťany, 23. – 24. 10., 158 účastníkov
- **Mosty v sociálnoprávnej ochrane** – 19. ročník medzinárodnej konferencie, 11. – 13. 11.2019, Účelové zariadenie NR SR, Častá – Papiernička, 165 účastníkov.
- **19. pracovné stretnutie sudcov** vybavujúcich agendu P – v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR, 25. – 27. 11. 2019, Omšenie, 85 účastníkov
- Konferencia **Príprava mladých dospelých na samostatný život**, Nimnica, 3. – 4. 12. 2019, 78 účastníkov
- Konferencia **Postavenie pomocného vychovávateľa** v centrách pre deti a rodiny, Piešťany 10. - 11. 12., 123 účastníkov

Vďaka spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Fórum riaditeľov a zamestnancov detských domovov, Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety a Konferenciou biskupov Slovenska prešlo v roku 2019 naším vzdelávaním 5030 odborníkov a dobrovoľníkov pracujúcich s deťmi.

H/ Realizujeme výskumy a vyvíjame koncepčnú činnosť

Nikde nie je potreba prepojenia teórie a praxe taká veľká, ako pri práci s ohrozenou rodinou a deťmi. Preto Úsmev už od začiatku existencie svojej organizácie vyvíja okrem konkrétnych programov aj koncepčnú činnosť. Našu skúsenosť so stovkami príbehov detí sme už v 90. rokoch minulého storočia pretavili do koncepcie ohľaduplnejšieho systému náhradnej starostlivosti a účinnejšej sociálnoprávnej ochrany v procese transformácie CDR, ktorý premenil interný systém detských domovov na systém v maximálnej možnej miere rodinu pripomínajúci. Neskôr sme k našim aktivitám pridali aj výskumnú činnosť, ktorá nám pomohla zmapovať terén ešte systematickejšie. Len z takéhoto prepojenia teórie a praxe, poznania a porozumenia môže vzísť vízia efektívnej pomoci. Dnes ju máme a snažíme sa ju naplňať v oblasti právnej, sociálnej, akademickej i mienkotvornej.

Od roku 2016 funguje občianske združenie *Liga ochrany detí*, ktoré združuje 20 organizácií pôsobiacich v oblasti starostlivosti o dieťa a rodinu, ochrany práv detí a fyzické osoby pôsobiace v oblasti práva a psychológie. Naším cieľom je rozvíjať tému pozitívneho rodičovstva,

upriamovať pozornosť na starostlivosť o dieťa už počas prenatálneho obdobia a útleho detstva či rozvíjať restoratívne praktiky pri práci s rodinami.

I/ Robíme osvetu

Verejná mienka je prelietavej povahy. My sa však staráme o to, aby téma starostlivosti o ohrozené rodiny a opustené deti „nevychádzala z módy“. Svojimi podujatiami a kampaniami pripomínáme verejnosti, že život detí v náhradnej starostlivosti zostáva problémom. Pre všetky deti, a množstvo ďalších, ktoré raz budú ochranu štátu potrebovať, je životne dôležité, aký postoj k nim zaujmeme. Otvorene komunikujeme o problematike náhradnej starostlivosti, robíme osvetu a otvárame spoločenskú debatu. Snažíme sa vykoreniť vžitý predsudky a ukázať situáciu opustených detí v pravdivom svetle.

Kampane a podujatia, ktoré sme v roku 2019 zrealizovali:

- Zbierka Deň úsmevu

Zrealizovali sme už 17. ročník verejnej finančnej zbierky pod názvom Deň úsmevu. Cieľom verejnej zbierky bolo upriamiť verejnosť na problematiku detí z CDR a vyzbierať finančné prostriedky, ktoré budú použité na rozvojové aktivity pre tieto deti, na vzdelávanie, na podporu a pomoc rodinám v kríze a na podporu náhradného rodičovstva v SR. Zbierka bola realizovaná pri dodržiavaní podmienok určených Ministerstvom vnútra SR v období od 12.mája do 25.mája 2019. Konala sa v 60 mestách za pomoci 1220 študentov zo 102 stredných škôl.

- Pomôžme im zažiť so značkou Orbit

V spolupráci so spoločnosťou Mars Czech a značkou Orbit sme zrealizovali už tretí ročník kampane pod názvom „Pomôžme im zažiť“. Kampaň bola jedinečná nielen pre našu organizáciu, ale bola to aj jedinečná kampaň tejto značky. Prispela nielen k povedomiu o ústnom zdraví a prevencii v starostlivosti o ústnu hygienu u detí, ale ukázala verejnosti, že Orbit chce a viem pomáhať aj tým, ktorí to najviac potrebujú - deťom bez harmonického rodinného zázemia. Kampaň prebiehala v období od 25.8. - 5.10.2019 a na rozžiarení detských úsmevov sa mohli podieľať všetci, zakúpením akejkoľvek žuvačky z celého portfólia značky Orbit. 1 % z ceny každého predaného výrobku v tomto období bolo venované na podporu programov uľahčujúcich vstup do dospelosti.

- Mediálna kampaň Zlé sny

V rámci propagácie našej novej vízie „Aby rodina zostala spolu“ sme natočili nový TV spot „Aby rodina zostala spolu“ = „Koniec zlým snom“. Bol to osvetový spot, ktorým sme chceli odbornú ale i laickú verejnosť upozorniť na množstvo rodín, ktoré žijú na hranici chudoby a z tohto dôvodu môžu prísť o svoje deti. Na jeseň 2019 sme tejto

osvetovej kampani venovali veľkú mediálnu pozornosť, TV spot nám odvysielala RTVS a TA3.

37. výročie Vianočného benefičného koncertu Úsmev ako dar

Vianoce sú časom rodinných stretnutí, ale žiaľ nie každé dieťa má rodinu. Preto môžu byť Vianoce aj príležitosťou uvedomiť si hĺbku straty, ktorú opustené deti celý život zažívajú. Vianočný benefičný koncert Úsmev ako dar vznikol z potreby vniesť do ich životov radosť a pocit spolupatričnosti. A tiež preto, aby sme na tieto deti nezabudli, boli k ich potrebám o čosi vnímavejší a vedeli ako im pomôcť.

Náš Vianočný benefičný koncert netreba nikomu predstavovať. Už **37 rokov** robí spoločnosť deťom z náhradnej starostlivosti a divákovi na obrazovkách RTVS. Vystriedali sa pri ňom generácie. Začínal v roku 1982 z iniciatívy partie nadšencov okolo zakladajúceho člena spoločnosti Júliusa Hrona. Za tých **37 rokov** sa toho veľa zmenilo, no našťastie zostalo aj čosi z toho pôvodného. Zostalo nadšenie, s ktorým sa každoročne do vianočnej benefície púšťame a zostala priazeň, ktorou ju diváci zahŕňajú. Dnes už má koncert iný zmysel, než mal vo svojich počiatkoch, kedy neboli naplnené ani základné potreby detí v CDR. V tomto smere sa situácia podstatne zlepšila. No stále je tu veľa toho „nenaplného“, čo opustené deti pociťujú. Koncert im tieto biele miesta nedokáže vyplniť, ale dokáže im vyjadriť účasť, a tým aj nádej, že všetko nie je stratené. A tú bolo na tvárach detí aj tento rok vidieť.

V tejto snahe združenie pravidelne podporujú známi speváci, herci, kapely a moderátori. Program koncertu v roku 2019 spestrila Emma Drobná, Karmen Pál-Baláž, Dominika Mirgová, Dennyiah, Lukáš Adamec, Ego, Majself, Štefan Štec, Cimbali Brothers, Laci Strike, Lamačské chvály a iní.

„Úsmevu ako dar pomáham hádam od ich vzniku, už vtedy to bolo veľmi spontánne rozhodnutie a vďaka ľuďom ako Tonko Valentín a Julo Hron, som v čase oslovenia v roku 1990 nezaváhala ani minútu. Odvtedy som im moderovala množstvo takýchto výnimočných podujatí, spoznala „domovákov“, z ktorých sú už dnes dospelí ľudia, ale aj nových, ktorí nemajú šťastie ako deti z bežných rodín,“ spomína si na začiatky moderátorka Iveta Malachovská, ktorá stála pri zrode vianočného koncertu.

„Už roky som fanúšičkou a veľkou podporovateľkou Úsmevu ako dar. V pomaly predvianočnom období je tento koncert aj pre nás vítaný, lebo jeho atmosféra je úžasná, silná a dojímavá,“ vyznala sa Katka Brychtová.

J/ Akreditované činnosti

Rozsah vybraných činností SPO detí a SK (podľa zákona č.305/2005 Z.z.) oprávnených vykonávať na základe získanej akreditácie.

- rozhodnutie č.7469/2006-I/21AK, rozhodnutie č.29580/2006-I/21AK, obe predĺžené

rozhodnutím č. 7757/2016-M_OSSODRAK, právoplatným od 20.12.2016

- rozhodnutie č. 10988/2016-M_OSSODRAK, právopl. 20.12.2016

Obsah rozhodnutí:

Opatrenia SPODaSK na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby:

§11 ods.1, písm. a), b), c)

§11 ods.2, písm. a)

§11 ods.3, písm. b) bod 1 a bod 2

Realizácia výchovného programu a sociálneho programu v rámci výchovných opatrení a sociálnej kurately detí:

§12 ods.1, písm. d)

§13 ods.1

§17 ods.4

Sprostredkovanie pestúnskej starostlivosti alebo osvojenia:

- §33

Príprava fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom, na náhradnú rodinnú starostlivosť:

- §36, §37, §38

Aktualizácia prípravy na náhradnú rodinnú starostlivosť:

- §40

Uľahčenie nadviazania osobného vzťahu s dieťaťom a sprostredkovanie NRS:

- §42

- §43

Uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia

- §44a) ods.1, písm. a) a b) bod 1 a 2

Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

- §52 ods.2

Akreditované činnosti, na vykonávanie ktorých udelilo Spoločnosti oprávnenie Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Č. rozhodnutia 9631/2015-M_OSS právoplatne predĺžená rozhodnutím č. 14594/2018-M_OAK na päť rokov od dátumu 19. 10. 2018: poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva podľa § 16 ods. 1 písm. b) a § 19 ods. 3

Akreditované vzdelávanie, na vykonávanie ktorého udelilo Spoločnosti oprávnenie Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR podľa zákona č. 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní.

Rozhodnutie č. 2018/13685:2-74AA zo dňa 28.11.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16.12.2018. Platnosť akreditácie trvá 5 rokov

Číslo akreditovaného programu 1500/2018/96/1

Obsah rozhodnutia:

Modul 1 – Koordinácia a facilitácia Stretnutí rodinného kruhu – 130 hod.

Modul 2 – Koordinácia a facilitácia prípadových konferencií – 30 hod.

Modul 3 – Koordinácia a facilitácia restoratívnych konferencií a školských kruhov – 150 hod.

K/ Projekty IA

Spoločnosť Úsmev ako dar už 38 rokov programovo a odborne realizuje svoju víziu „Aby rodina zostala spolu“. Uvedomujeme si, že dieťa pre svoj harmonický a plnohodnotný rozvoj a všestranné naplnenie svojich potrieb potrebuje prostredie úplnej rodiny. Tešíme sa, že naše dlhodobé úsilie vyústilo do reálnych systémových zmien, ktoré prinášajú zlepšenie kvality života detí.

Projekty realizujeme v období od septembra 2017 až do júna 2021. Sú to dopytovo orientované projekty, ktoré nám umožňujú pokračovať v systémovej a odbornej práci s ohrozenými a náhradnými rodinami na celom Slovensku. Ponúkajú rodinám lepšiu perspektívu, otvorenú budúcnosť a pomoc pri zabezpečení dlhodobosti a stability. Dávajú im šancu stabilizovať ich rodinné prostredie a tým dať ich deťom šancu na lepší život.

Pre náhradné rodiny realizujeme v tomto období projekty:

Názov projektu: PARTNER 1 - Príprava a sprevádzanie náhradných rodín na Slovensku

ITMS2014+: 312041G216

Región: SR

Názov projektu: PARTNER 2 - Príprava a sprevádzanie náhradných rodín v Bratislavskom kraji

ITMS2014+: 312041G220

Región: BSK

Názov projektu: PARTNER 3 - Príprava a sprevádzanie náhradných rodín v Trnavskom a Nitrianskom kraji

ITMS2014+: 312041J010

Región: NSK, TSK

Cieľom projektu je podpora výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v náhradnom rodinnom prostredí.

Cieľovou skupinou sú:

- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- subjekty vykonávajúce tieto opatrenia
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia, vo verejnom aj v neverejnom sektore

Pre ohrozené rodiny realizujeme v tomto období projekty:

Názov projektu: PODPORA 1 - Podpora a sprevádzanie ohrozených rodín na Slovensku

ITMS2014+: 312041G707

Región: SR

a

Názov projektu: PODPORA 2 - Podpora a sprevádzanie ohrozených rodín v Bratislavskom kraji

ITMS2014+: 312041G716

Región: BSK

Cieľom projektu je podpora výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v prirodzenom rodinnom prostredí.

Cieľovou skupinou sú:

- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- subjekty vykonávajúce tieto opatrenia
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore

Tieto projekty sa realizujú vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Názov projektu: Cesta von - pomoc a podpora mladým dospelým a ich rodinám

Kód projektu v ITMS2014+:312041P452

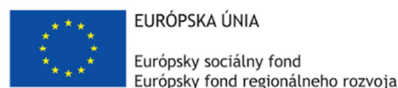
Typ projektu: dopytovo – orientovaný projekt

Trvanie projektu: 11.2018 – 7.2020

Miesto realizácie projektu: Banskobystrický kraj

Ciele projektu:

- vzdelávať a pripravovať mladých dospelých na samostatný život, sprevádzať ich obdobím bezprostredne po ukončení ústavnej alebo náhradnej starostlivosti a uľahčiť im tak integráciu do spoločnosti, zvýšiť kvalitu života ohrozených rodín odchovancov centier pre deti a rodiny.
- poskytnúť inovatívny návrh pre zefektívnenie súčasných nástrojov/opatrení a zavedenie nových inovatívnych nástrojov/opatrení v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia, ktoré by boli účinné a efektívne v relácii k zvýšeniu miery sociálneho začlenenia cieľovej skupiny projektu za jej aktívnej účasti.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk www.employment.gov.sk www.ia.gov.sk

Kontakty

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar

Ševčenkova 21, 851 01 Bratislava

02 /638 15 208

info@usmev.sk

IČO: 173 165 37

DIČ: 2020919615

IČ DPH: nie sme platcami DPH

Bank. spoj.: Prima banka Slovensko, a.s.

IBAN SK93 3100 0000 0040 4002 9105

Právna forma: Občianske združenie

Registrácia: MV SR, VVS/1-900-90-374

Personálne zloženie Centrálneho ústredia Úsmev ako dar:

predseda/štatutárny zástupca: Prof. MUDr. Jozef Mikloško, PhD.

Výkonný riaditeľ: PhDr. Pavol Lorenc

Asistent výkonného riaditeľa: Štefan Adamjak

Manažér pre marketing, fundraising a PR: PhDr. Mária Soboličová, PhD.

Event manažér: Ing. Kristína Móriová

Manažér anjelského programu: Lucia Sivoková

Manažér pre vzdelávanie: Mgr. Jana Bytčanecková

Metodik Stretnutí rodinného kruhu: doc. PhDr. Monika Miklošková, PhD.

Manažéri regionálnych pobočiek:

Bratislavský a Trnavský kraj: Mgr. Zuzana Spiessová

Nitriansky kraj: Roman Hajdák

Trenčiansky kraj: Mgr. Michaela Brunclíková

Banskobystrický kraj: Mgr. Miroslava Gubalová

Východné Slovensko a Zakarpatská Ukrajina: Radoslav Dráb

POBOČKY:

pobočka Bratislava

Ševčenkova 21

851 01 Bratislava – Petr-
žalka

02 /638 15 208-9

info@usmev.sk

Pobočka Trnava

Námestie Jozefa Herdu 1

917 01 Trnava

+421 910 781 773

trnava@usmev.sk

Pobočka Nitra

Dvorčanská 63

949 05 Nitra

+421 903 781 467

nitra@usmev.sk

Pobočka Prievi- dza

Terézie Vansovej 43

971 01 Prievidza

+421 903 781 466

prievidza@usmev.sk

Pobočka Banská Bystrica

Severná 4

974 01 Banská Bystrica

+421 903 781 465

bbystrica@usmev.sk

Pobočka Košice

Kováčska 17

040 01 Košice

055 / 230 4401

kosice@usmev.s